

موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

روند های حاکم بر ترتیبات تجاری منطقه ای همراه با

مطالعه موردی در پیمان همکاری کشورهای حوزه

اقیانوس آرام

گزارش پشتیبان شماره ۳۲

طرح تدوین سند سیاست تجاری ایران

مجری: صادق ضیاء بیگدلی

مهرماه ۱۳۹۷

روند های حاکم بر ترتیبات تجاری منطقه ای همراه با مطالعه موردی در پیمان همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام

چکیده:

در حالی که تجارت به سرعت در حال رشد می باشد، سیستم تجارت چندجانبه با مشکلات داخلی مرتبط با تعداد اعضا و تنوع شرایط اقتصادی، منافع تجاری و تعهدات قبلی مواجه است. از طرفی این سیستم تجارت چند جانبه بواسطه گسترش سریع توافقنامه های تجارت آزاد دو جانبه و منطقه ای، به چالش کشیده شده است. این یک چالش جدی برای سیستم تجارت چند جانبه می باشد. با توجه به اینکه در سال های اخیر تعداد معاهدات تجاری منطقه ای (RTAs) رشد چشمگیری داشته است. این سوال مطرح می باشد که آیا RTA تهدیدی برای سیستم تجارت چند جانبه محسوب می شود. روند رشد RTA ها نگرانی های جدی را در مورد اثرات منفی ناشی از منطقه گرایی مطرح می کند. ما باید منطقه گرایی را به عنوان مکمل چندجانبه گرایی مورد توجه قرار دهیم. پس از بررسی این موضوع، جدید ترین و مهمترین RTA در قرن بیست و یک، یعنی موافقت نامه همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (TPP) به اجمال با توجه به گستردگی اسناد موافقت نامه، مورد بررسی قرار گرفته. و اشاره مختصری به موافقتنامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (CPTPP) خواهد شد.

کلیدواژگان:

منطقه گرایی، چند جانبه گرایی، معاهدات تجاری منطقه ای، مذاکرات تجارت چند جانبه، سازمان تجارت جهانی، موافقت نامه همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (TPP)، موافقتنامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (CPTPP).

مقدمه:

نظم اقتصادی بین المللی^۱ به سرعت در حال تغییر است. تا اوایل دهه ۱۹۹۰ چندجانبه گرایی^۲ غالب بوده و منطقه گرایی^۳ در حاشیه قرار داشت. اما، امروزه منطقه گرایی به عنوان یکی از دو ستون نظم اقتصادی بین المللی همراه با چندجانبه گرایی شناخته می شود. بنابراین ضرورت دارد که هماهنگی بین منطقه گرایی و چند جانبه گرایی را مورد بررسی قرار دهیم. این سوال مطرح است که آیا منطقه گرایی سریع ترین راه برای رسیدن به چند جانبه گرایی است یا اینکه، به چند جانبه گرایی آسیب می زند. ادغام

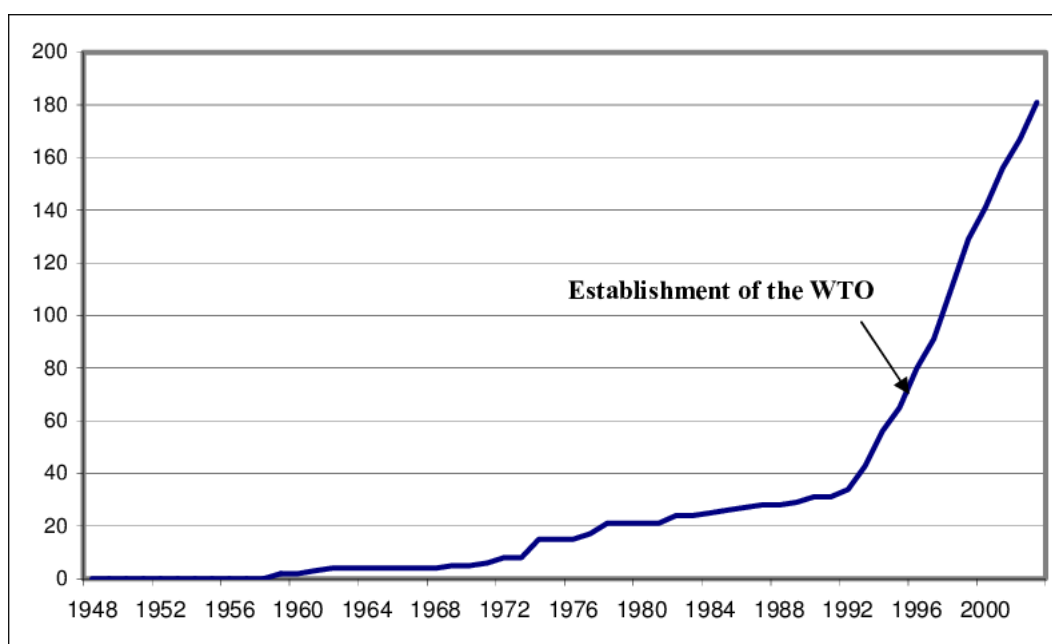
1. international economic ordwe.

2. multilateralism.

3. regional.

منطقه ای " بلوک های ساختمانی، یا بلوک های شکاف^۱" در عبارت جاگدیش باگواتی^۲ یا پله های سنگی نسبت به چندجانبه گرایی می باشند؟

از زمان پایان دور اوروگوئه، سیستم تجارت جهانی، ظهور یک گروه بزرگ از بلوک های منطقه ای را تجربه کرده است. طیفی از بلاک های منطقه ای: پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی^۴، بازار مشترک جنوب^۵، سازمان همکاری اقتصادی آسیا-اقیانوس آرام^۶، و بزرگ شدن اتحادیه اروپا، تبدیل به عواملی شدند که باید در سیستم تجارت آینده جدی گرفته شوند.

شکل شماره ۱:

افزایش روزافزون تعداد RTAs از اواسط دهه ۱۹۹۰

در این مقاله پس از بحث و بررسی در خصوص منطقه گرایی و رابطه بین موافقت نامه های تجاری منطقه (RTAs)^۷ و سازمان جهانی تجارت (WTO)^۸، یکی از جدیدترین و مهمترین RTA در قرن بیست و یک، یعنی موافقت نامه همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (TPP)^۹، به اجمال بررسی می گردد. به اجمال، به این دلیل که TPP حاوی چند هزار سند، با موضوعات بسیار گسترده می باشد، و بررسی تمام موضوعات TPP نیازمند تالیف چندین کتاب و ده ها مقاله می باشد. همچنین اشاره مختصری

¹ . building blocks, or stumbling blocks.

² . Jagdish Bhagwati.

³ . Bhagwati, J. , Regionalism versus Multilateralism, The World Economy, 1992, 15.

⁴ . North American Free Trade Agreement.

⁵ . Mercosur or Mercosul (Spanish: Mercado Común del Sur, Portuguese: Mercado Comum do Sul, , Southern Common Market).

⁶ . Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC).

⁷ . Regional Trade Agreements (RTAs).

⁸ . The World Trade Organization (WTO) .

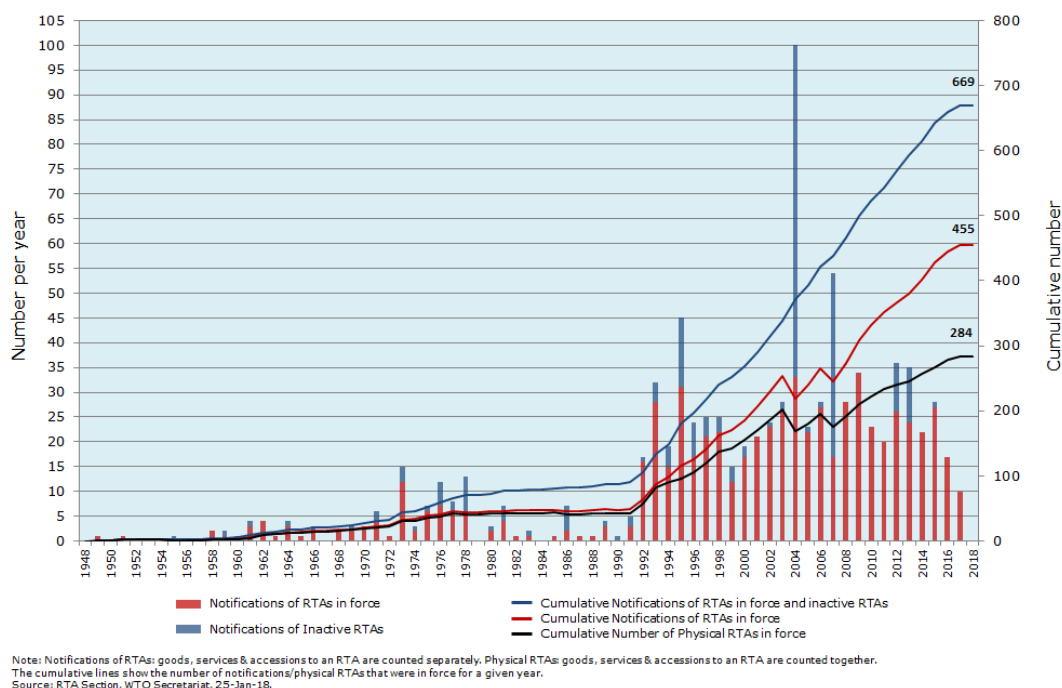
⁹ . the Trans-Pacific Partnership Agreement (TPP).

به موافقتنامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (CPTPP^۱) پس از خروج آمریکا از موافقتنامه TPP خواهد شد.

موافقتنامه های تجاری منطقه ای در جهان:

یکی از چشمگیرترین تحولات در سیستم تجارت جهانی از اواسط دهه ۱۹۹۰، افزایش موافقتنامه های تجاری منطقه ای (RTAs) است. " RTAs یکی از ویژگی های مهم و شاید غیر قابل بازگشت در سیستم تجارت چند جانبه^۲ هستند". این اولین عبارت در مقاله کرافوری و فیورنتینو (۲۰۰۶)^۳ می باشد. در ابتدا، سازمان تجارت جهانی (WTO) رشد RTAs را تشویق می کرد و معتقد بود که ابتکارات ادغام منطقه ای می تواند رژیم تجارت چند جانبه را تکمیل نماید. اما، افزایش RTA در تجارت جهانی و افزایش انحراف از تجارت از طریق این مسیر، به طور فزاینده ای باعث بروز نگرانی برای سیستم تجارت چندجانبه زیر نظر سازمان تجارت جهانی شده است.

Evolution of Regional Trade Agreements in the world, 1948-2018

شکل شماره ۲:

سیر تکامل RTAs در جهان (۱۹۴۸-۲۰۱۸)

ماهیت موافقتنامه های تجاری منطقه ای:

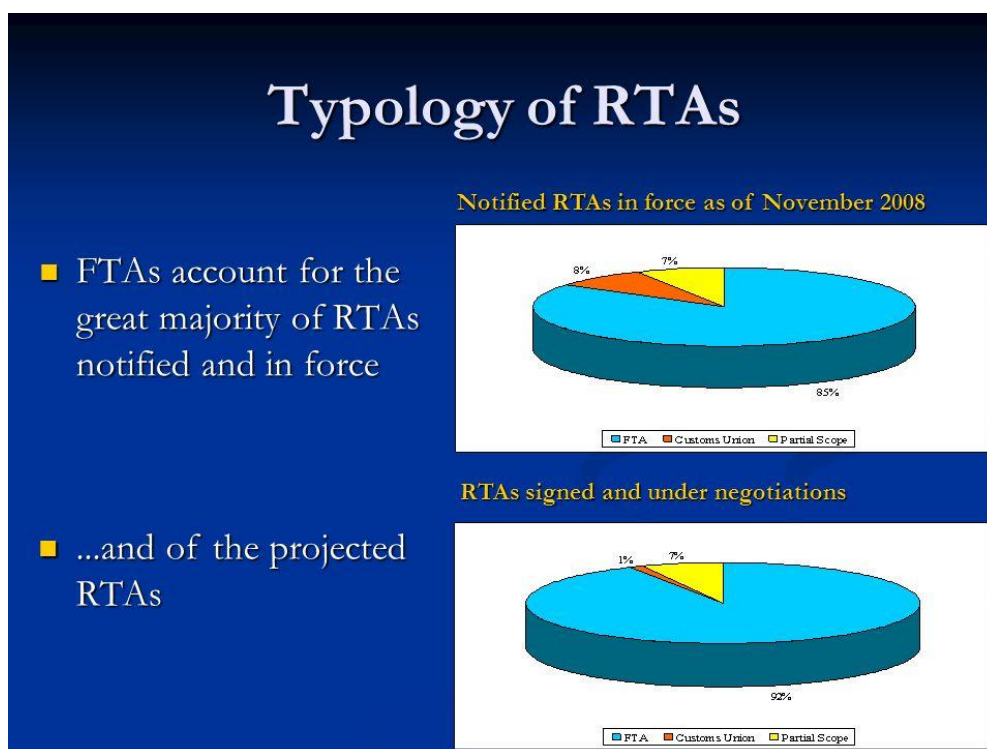
بسیاری از کشورها که به طور سنتی به رژیم تجاری چند جانبه متکی بودند، به طور فزاینده ای به توافق های منطقه ای برای ترویج تجارت پیوستند. RTAs به عنوان گروه بندی کشورها، که با هدف کاهش موانع تجارت بین کشورهای عضو تشکیل می شود تعریف می شود. بر خلاف عنوان RTA، این گروه ها یا اتحادیه ها ممکن است بین کشورهایی که لزوماً متعلق به یک منطقه جغرافیایی نیستند، تشکیل شوند. بسته به سطح ادغام آنها، RTA ها می توانند به طور گسترده ای به پنج دسته تقسیم شوند:

^۱ . Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP).

^۲ . Multilateral Trading System.

^۳ . Crawford, J-A.-Fiorentino, R. V. ,The Changing Landscape of Regional Trade Agreements, World Trade Organization Discussion Paper,2006.

موافقت نامه های تجارت ترجیحی^۱ (PTAs)، منطقه های تجارت آزاد^۲ (FTAs)، اتحادیه های گمرکی^۳ (CUs)، بازارهای مشترک^۴ و اتحادیه های اقتصادی^۵.

شکل شماره ۳:

RTAs لازم الاجراء تا نوامبر ۲۰۰۸ بر اساس نوع و همچنین تعداد RTAs امضاء شده و در حال مذاکره

دلیل اصلی اولویت موافقت نامه های تجارت آزاد دوجانبه^۶ در میان اعضای WTO، بر موافقت نامه های تجارت آزاد چند جانبه^۸ یا اتحادیه های گمرکی، را احتمالاً می توان در این واقعیت دید که Bilateral FTAs، از Multilateral FTAs ساده تر و قطعاً ساده تر از CUs می باشد.

¹ . Preferential Trade Agreements (PTAs).

² . Free Trade Agreements (FTAs).

³ . Customs Unions (CUs).

⁴ . Common Markets.

⁵ . Economic Unions.

⁶ . PTA، یک اتحادیه است، که در آن کشورهای عضو موانع تجاری کمتری را بر کالاهای تولید شده در اتحادیه با انعطاف پذیری برای هر کشور عضو برای کاهش اعمال می کنند. منطقه آزاد تجاری (FTA) یک مورد خاص از PTA است که در آن کشورهای عضو به طور کامل موانع تجاری (هر دو موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای) را برای کالاهای موجود در کشورهای عضو لغو می کنند. در اینجا باید روشن شود که کشورها در بیشتر موارد، حتی داخل منطقه های تجارت آزاد، موانع تجاری را به طور کامل لغو نمی کنند. اکثر توافقات تمایل دارند بخش های حساس را مستثنی کنند. یک اتحادیه گمرکی (CU) یکپارچه سازی عمیق تری را از FTA برقرار می کند. زیرا بر خلاف FTAs که کشورهای عضو می توانند سطح خاصی از موانع تعرفه ای را برای کالاهای وارداتی از کشورهای غیر عضو حفظ کنند. در CU، کشورهای عضو یک تعرفه مشترک خارجی در مورد واردات کالا از کشورهای خارج اتحادیه اعمال می کنند.

⁷ . FTAs Bilateral.

⁸ . Multilateral FTAs.

جدا از این، دو نوع موافقتنامه های منطقه ای وجود دارد که "ادغام عمیق"^۱ را فراهم می کنند.^۲ در میان موافقتنامه های تجاری منطقه ای، اکثر موافقت نامه های عمده، PTAS یا FTAS ها هستند. در مقابل، تنها تعداد انگشت شماری از اتحادیه های گمرکی، بازارهای مشترک و اتحادیه های اقتصادی در سراسر جهان وجود دارد. نسل جدید RTA ها، به ویژه در میان کشورهای توسعه یافته، شامل قوانین منطقه ای بیشتری در مورد سرمایه گذاری، رقابت و استانداردها و همچنین مقررات مربوط به محیط زیست و کار است. بسیاری از این موافقتنامه های جدید شامل چارچوب قانونی ترجیحی برای تجارت خدمات متقابل نیز می شوند.

چرا کشورها بدنبال موافقت نامه های تجاری منطقه ای می روند؟

اثرات رفاهی ناشی از آزاد سازی تجارت و دستاوردهای حاصل از تجارت در سطح منطقه به عنوان یکی از مهمترین دلایل تمایل کشورها به سمت منطقه گرایی ذکر می گردد. وینر^۳ مفاهیم ایجاد تجارت^۴ و انحراف از تجارت^۵ را معرفی کرد و نشان داد که اثر خالص آزاد سازی تجارت بر مبنای منطقه ای، یکپارچه مثبت نیست. ایجاد تجارت و انحراف تجارت پیامدهای رفاهی متضادی دارد و تأثیرات خالص آن بستگی به این دارد که کدام یک از این دو تأثیر غالب است. چنانچه موافقتنامه تجاری منطقه ای باعث افزایش تجارت بین کشورهای عضو شود، پدیده "ایجاد تجارت" اتفاق می افتد و چنانچه افزایش تجارت به هزینه کاهش آن برای کشورهای غیرعضو باشد پدیده "انحراف تجارت" روی می دهد. ایجاد تجارت بر بهبود رفاه و انحراف تجارت بر کاهش رفاه اقتصادی مردم در کشورهای عضو بلوک دلالت دارد.

در ایجاد تجارت، انتظار می رود که پس از تشکیل بلوک تجاری، به دلیل اختلاف هزینه های تولید بین تولید کنندگان داخلی و تولیدکنندگان درون بلوک تجاری، تجارت بین کشورهای عضو گسترش پیدا کند. به این ترتیب مصرف کنندگان کشور، به جای خرید گران از تولیدکنندگان داخلی، به سمت عرضه کنندگان دارای قیمت پایین در بین کشورهای عضو بلوک می روند. از طرفی براساس نظریه های تجارت بین الملل، چنانچه افزایش تجارت بین اعضای بلوک به هزینه کاهش آن برای کشورهای غیر عضو باشد، پدیده انحراف تجارت شکل می گیرد.^۶ به دیگر بیان، در شرایط تشکیل یک بلوک تجاری مصرف کنندگان کشورهای عضو، از هزینه های پایین تر عرضه کنندگان در بازار جهانی (کشورهای غیرعضو) محروم شده و هزینه های بالای تولیدکنندگان درون بلوک به آنها تحمیل میشود. این هزینه ها به ویژه اگر کشورها بعد از عضویت در بلوک محدودیتهای تجاری تبعیضی علیه کشورهای غیر عضو را افزایش دهند، تشدید می شود.^۸

در میان اقتصاددانان اتفاق نظر وجود دارد که ناامیدی به سیستم تجارت چند جانبه یکی از دلایل اصلی رشد فعلی منطقه گرایی است. کروگمن^۹ پیشنهاد می کند که کشورها، منطقه گرایی را به عنوان یک جایگزین ساده تر جستجو کنند. زیرا تعداد زیادی از شرکت کنندگان در مذاکرات تجاری چند جانبه، همکاری نداشته و باعث ایجاد سختی می شوند. همچنین به گفته وی، موانع

^۱ . deep integration.

^۲ . اولی، بازارهای مشترک نامیده می شود. که کشورهای عضو تلاش می کنند تا برخی از ترتیبات نهادی و قوانین و مقررات تجاری و مالی را بین خودشان هماهنگ و اجرا کنند. بازار مشترک مستلزم حرکات آزاد عوامل تولید است، یعنی حذف کنترل بر حرکت آزاد کار و سرمایه. سطح نهایی ادغام عمیق، اتحادیه اقتصادی است که در آن کشورها سیاست و مقررات اقتصادی مشترک را تنظیم و اجرا می کنند و یک واحد پولی واحد را انتخاب می کنند.

^۳ . viner.

^۴ . Richard Pomfret: Is Regionalism an Increasing Feature of the World Economy? Discussion Paper No. 164.

^۵ . trade creation.

^۶ . trade diversion.

^۷ Crawford, J.-A.-Fiorentino, R. V. ,The Changing Landscape of Regional Trade Agreements, World Trade Organization Discussion Paper,2006.

^۸ . Bhagwati, J. ibid.

^۹ . krugman.

تجاری مدرن برای مذاکره در یک مجمع چندجانبه پیچیده تر است و و برخورد اکثر کشورها با این مسائل در سطح دو جانبه یا منطقه ای آسان تر می باشد.^۱

در تجارت بین الملل بحث بزرگ دیگری در مورد اینکه آیا منطقه گرایی می تواند به سیستم تجارت چندجانبه کمک کند یا مانع آن باشد وجود دارد. در این زمینه دیدگاههای مختلفی در مورد نقش منطقه گرایی در نظام تجارت جهانی کنونی وجود دارد. کروگمن معتقد است که بلوک های تجاری منطقه ای در ماهیت موجب بهبود رفاه می شوند و بعید است که تاثیر منفی بر سیستم تجارت چند جانبه داشته باشند. بالدوین^۲ منطقه گرایی را به عنوان تهدیدی برای سیستم تجارت چندجانبه نمی بیند. اما دیدگاه غالب نشان می دهد که منطقه گرایی برای سیستم تجارت چندجانبه مضر است. به عنوان مثال باگواتی^۳ و کروگر^۴ فکر می کنند که توافق نامه های تجارت ترجیحی اساسا تبعیض آمیز هستند و آنها حرکت به سمت PTAS ها را به عنوان یک تهدید جدی برای سیستم تجارت چند جانبه می بینند. افزایش منطقه گرایی خطرناک است، زیرا نه تنها منجر به جنگ تجاری بین بلوک ها و سلطه کشورهای کوچک توسط شرکای بزرگتر در بلوک های منطقه ای می شود، بلکه باعث می شود اشتیاق برای شرکت در رژیم تجارت چندجانبه کاهش یابد. آنها نگرانند که RTA ها توجه را از سیستم تجارت چندجانبه منحرف کنند. آنها استدلال می کنند که بیشتر توافقی نامه های ترجیحی منجر به تبعیض تجاری می شوند و بنابراین به سیستم تجارت چند جانبه آسیب می رسانند.

سازمان تجارت جهانی و موافقت نامه های تجاری منطقه ای:

سازمان تجارت جهانی برای آزاد سازی تجارت بین المللی بر اساس اصل عدم تبعیض و رفع موانع تجاری از طریق مذاکرات چندجانبه تنظیم شده است. این امر به گسترش تجارت جهانی کمک کرده است. توافقی نامه های تجاری منطقه ای، یک استثناء مهم برای اصل عدم تبعیض سازمان تجارت جهانی هستند. با توجه به قوانین سازمان تجارت جهانی، کشورهای عضو RTA می توانند از طریق استفاده از تعرفه های ترجیحی و شرایط دسترسی به بازار، راحت تر از آنچه که در مورد سایر کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی استفاده می شود، تجارت کنند. در نتیجه، کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی که بخشی از RTA نیستند، فرصت های خود را در این بازارها از دست می دهند. در حالی که افزایش حجم تجارت جهانی از طریق این مسیر هدایت می شود، بنابراین نگرانی هایی در مورد نقش توافقی نامه های تجارت منطقه ای در سازمان تجارت جهانی وجود دارد. به طور کلی، ماده ۱، GATT، ۱۹۴۷ هرگونه ترتیبات تجاری ترجیحی را ممنوع کرده است (اصل دولت کامله الوداد^۵). پس از آنکه هر عضو از اعضای سازمان تجارت جهانی وارد یک ترتیب تجاری منطقه ای شود و با شرکای جدید خود رفتار تجاری مطلوب تری نسبت به اعضای خارج از آن ترتیبات برقرار نماید، مطابق مقررات سازمان تجارت جهانی از اصول اولیه ای نظیر اصل عدم تبعیض مذکور در ماده ۱ گات و ماده ۲ گاتس فاصله می گیرد. با این وجود، اعضای سازمان تجارت جهانی مجازاند تا در ترتیبات تجاری منطقه

1. Richard Pomfret: Is Regionalism an Increasing Feature of the World Economy? Discussion Paper No. 164.

2. Baldwin.

3. Richard Pomfret, ibid.

4. Bhagwati.

5. Krueger.

6. Krueger, A., Free Trade Agreements versus Customs Unions, NBER Working Paper No. 5084, Cambridge, Mass., 1995.

7. most favored nation.

ای تحت شرایط مندرج در مجموعه مقررات سازمان مشارکت نمایند. بنابراین این نوع موافقتنامه ها، تحت شرایط ویژه ای که در ماده ۲۴ گات و ۵ گاتس آمده و شرطی که با نام شرط توانمند سازی^۱ معروف می باشند، پذیرفته شده است.^۲

مطابق ماده ۲۴ گات ۱۹۹۴، اعضای سازمان می توانند اتحادیه گمرکی، مناطق تجارت آزاد و موافقتنامه های موقت ایجاد نمایند. البته با این شرط که ترتیبات مزبور، تجارت بین طرف های متعاقد را بدون افزایش موانع تجاری فراروی کشور ثالث تسهیل نماید. به عبارت دیگر مطابق بند ۵ این ماده، حقوق و دیگر مقررات تجاری که به هنگام تاسیس یک اتحادیه گمرکی از سوی سرزمین های تشکیل دهنده وضع می گردد و یا در زمان ایجاد منطقه تجارت آزاد آن را حفظ می کنند در مجموع بیشتر یا محدود کننده تر از حدود کلی حقوق و مقررات تجاری پیش از تشکیل آن اتحادیه گمرکی یا منطقه تجارت آزاد نباشد. همچنین در این بند اشاره شده است که تشکیل اتحادیه های گمرکی و یا مناطق تجارت آزاد بایستی ظرف مدت معقول انجام پذیرد.

کشورهای در حال توسعه مطابق تصمیم در مورد رفتار متفاوت ویژه، رفتار متقابل و مشارکت کامل کشورهای در حال توسعه مورخ ۲۸ نوامبر ۱۹۷۹ که به شرط توانمندسازی نیز معروف است، قادرند بدون در نظر گرفتن شرایط مندرج در ماده ۲۴ گات، اتحادیه گمرکی یا منطقه تجارت آزاد و یا هرگونه ترتیبات منطقه ای دیگر تشکیل دهند. به عبارت دیگر مطابق این شرط کشورهای در حال توسعه قادر خواهند بود که بین خود تعرفه ای وضع نمایند که از آنچه برای کشورهای ثالث غیرعضو وضع کرده اند پایین تر باشد و یا به جای حذف تعرفه ها، اقدام به کاهش تعرفه نمایند و یا تعرفه تعداد محدودی از کالاها را کاهش دهند. نمونه بارز آن اتحادیه گمرکی مرکوسور است که تحت شرط توانمند سازی و نه ماده ۲۴ گات ۱۹۹۴ تشکیل و به سازمان تجارت جهانی اعلام شده است.

در حوزه خدمات نیز ماده ۵ گاتس تحت عنوان یکپارچگی اقتصادی همانند ماده ۲۴ گات ۱۹۹۴ ترتیبات تجاری منطقه ای که در موافقتنامه مزبور به موافقتنامه آزادسازی تجارت خدمات تعبیر شده است را مجاز می داند با این تفاوت که به جای استفاده از عبارت منطقه تجارت آزاد و یا اتحادیه گمرکی از عبارت یکپارچگی اقتصادی استفاده می کند که بیانگر حوزه شمول گسترده تر تجارت خدمات است به طوری که صرفاً محدود به تجاری مرزی نمی شود و سه شیوه دیگر تجارت خدمات (مصرف در خارج، حضور تجاری و جابجایی اشخاص حقیقی) را نیز شامل می شود.

ماده ۵ گاتس همانند ماده ۲۴ گات ۱۹۹۴ انعقاد موافقتنامه های یکپارچگی اقتصادی بین اعضا را منوط به سه شرط می نماید، که ذیلاً به آن ها اشاره می شود: ۱: این موافقتنامه ها بایستی پوشش بخشی قابل توجهی داشته باشند. این شرط بر حسب تعداد بخش ها، حجم تجارت متأثر از موافقتنامه و شیوه های عرضه، تشخیص داده می شود و به منظور تحقق این شرط، موافقتنامه ها نباید از پیش هیچ شیوه عرضه ای را مستثنی کنند. ۲: این موافقتنامه ها بایستی عدم وجود یا حذف اساسی همه تبعیضات (که به اقدامات مرتبط با نقض رفتار ملی تعریف می شود) بین یا میان طرف های موافقتنامه در بخش های مربوط به تعهدات چند جانبه را از طریق حذف اقدامات تبعیض آمیز موجود و یا ممنوع ساختن اقدامات تبعیض آمیز تر یا اقدامات تبعیض آمیز جدید در زمان لازم الاجرا شدن آن و یا بر اساس یک چارچوب زمانی معقول، مقرر دارند. ۳: این موافقتنامه ها بایستی منجر به ایجاد موانع تجاری و سرمایه گذاری بیشتری فراروی طرف های ثالث (غیر عضو در موافقتنامه یکپارچگی) گردند. به عبارت دیگر مطابق بند ۴ ماده ۵ موافقتنامه خدمات، ایجاد موافقتنامه های یکپارچگی اقتصادی سطح کلی موانع موجود فراراه تجارت خدمات در بخش ها یا زیر بخش ها را در قیاس با سطحی که قبل از چنین موافقتنامه ای اعمال می شد افزایش نخواهد داد.

¹ . Enabling Clause.

² .Jason H. Grant,, Christopher F. Parmeter ,Has The WTO Promoted Succesful Regional Trade Agreements? <http://purl.umn./6551> American Agricultural Economics Association,2008.

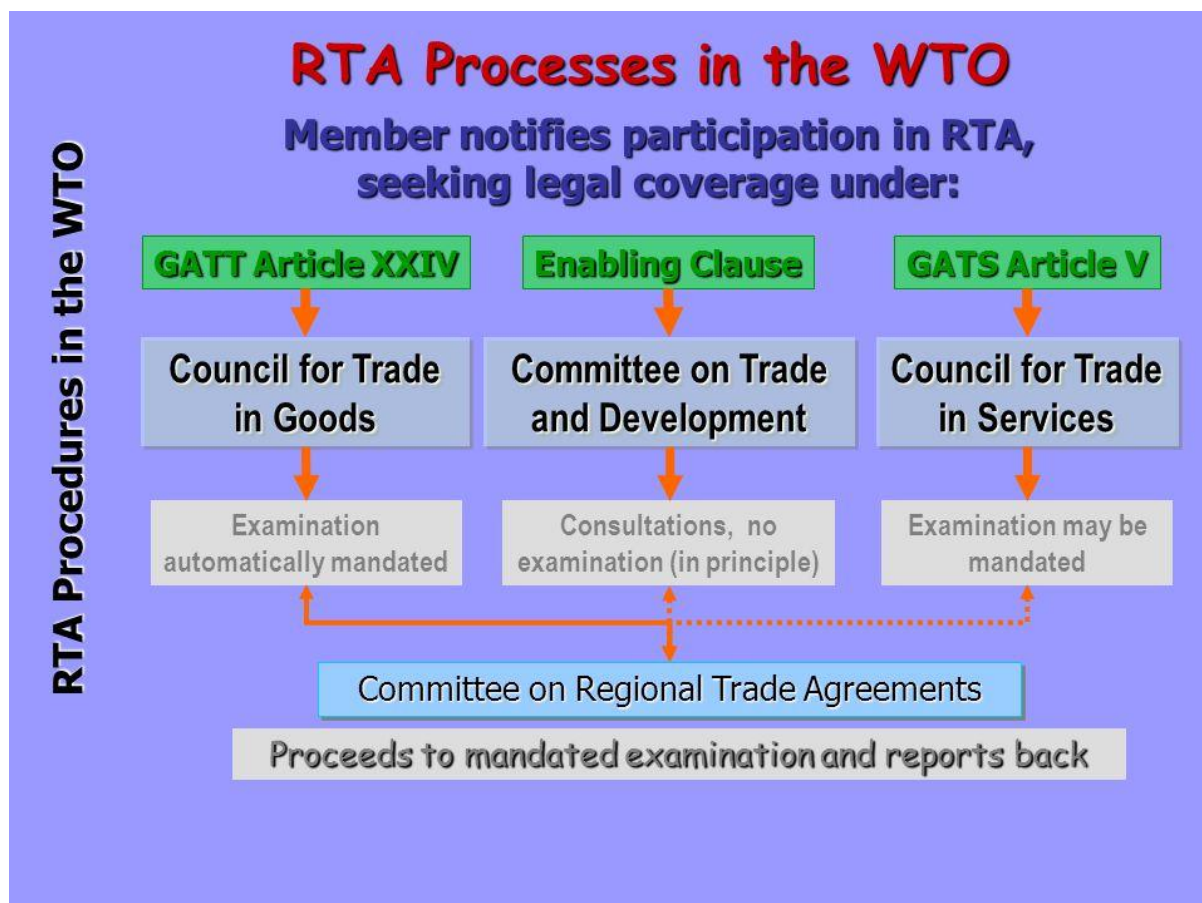
در مواردی که کشورهای در حال توسعه طرف چنین موافقتنامه هایی باشند، با توجه به سطح توسعه این کشورها انعطاف هایی در خصوص شرایط فوق الاشعار اعم از کلی یا در بخش ها و زیر بخش های خاص خدمات معمول خواهد شد. در فوریه ۱۹۹۶، شورای عمومی سازمان تجارت جهانی کمیته موافقتنامه های تجارت منطقه ای را به منظور بررسی تک تک موافقتنامه های منطقه ای و مطالعه تاثیرات فراگیر (کلی) این موافقتنامه ها بر نظام تجاری چند جانبه و همچنین روابط بین موافقتنامه ها تاسیس کرد. این کمیته هر چند در خصوص موافقتنامه های تجارت آزاد منطقه ای پیشرفت هایی را در طرح نظام مند موضوعات مرتبط با قراردادهای تجارت آزاد منطقه ای داشته اما اعضای آن قادر به نهایی کردن گزارش در خصوص هیچ یک از موضوعات نبوده اند. موضوع قلمرو مناسب صلاحیت قضایی ارگان های قضایی سازمان جهانی تجارت در خصوص توسعه و تشکیل قراردادهای تجارت آزاد منطقه ای همانند تفسیر مقررات مرتبط سازمان جهانی تجارت در رابطه با این قراردادها همچنان بین اعضا و محققان مورد اختلاف است.^۱

اشاره شد، سازمان تجارت جهانی ترویج توسعه اقتصادی را از طریق موافقتنامه های تجارت منطقه ای به رسمیت شناخته است. با این وجود، مقررات و رویه های مربوطه فاقد روشنی لازم است و تحقق عملی آن به ویژه از جهت ارزیابی و مطابقت این موافقت نامه ها با نظامات و مقررات مربوطه دشوار بوده و کمیته موافقتنامه های تجارت منطقه ای نیز قادر نمی باشد تا وظایف محوله خود را در خصوص بررسی و نظارت بر اجرای این موافقتنامه ها به درستی انجام دهد.

به منظور رفع این کاستی، کنفرانس وزیران سازمان تجارت جهانی در نشست دوحه با انجام مذاکرات با هدف ایضاح و روشن سازی و بهبود در نظامات و مقررات و نیز رویه های موجود در سازمان تجارت جهانی در ارتباط با موافقت نامه های تجارت منطقه ای موافقت کرد.^۲

^۱ . Herz B., Wagner M. , Does the WTO and the GSP Foster Bilateral Trade? Diskussionpaper 01-07 ISSN 1611-3837 Universitat Bayreuth,2007.

^۲ . Andreas Dymefors-Hallber ,A Legal and Political View on Regional Trade Agreements in the GATT/WTO GATT Article XXIV Master Thesis,2007.

شکل شماره ۴:

فرایند RTA در سازمان تجارت جهانی

منطقه گرایی یا چند جانبه گرایی:

به آن اندازه توجه ایی که به موافقت نامه های منطقه ایی می شود. به نظر نمی رسد تهدیدی برای سیستم تجارت چند جانبه باشد. بحث در مورد اینکه آیا RTAs "بلوک های ساختمانی یا بلوک های شکاف" برای تجارت آزاد جهانی هستند، که در دهه ۱۹۹۰ خیلی پیچیده بود، از بین رفته است. چرا که، پاسخ به این سؤال، در عمل تفاوت چندانی برای RTAs ها ندارد (افزایش تعداد اطلاع RTAs به WTO)، مذاکرات تحت چارچوب سازمان تجارت جهانی زمان زیادی را در بر می گیرد. لذا به این دلایل و مواردی که در مقاله بدان اشاره شد، منطقه گرایی جایگزین مناسبی، حداقل برای کشورهای جغرافیایی نزدیک به یکدیگر، به خصوص برای کشورها با مبادلات اقتصادی و منافع اقتصادی نزدیک است^۱.

منطقه گرایی، با مزایا و معایب آن، واقعیت رژیم تجارت جهانی است^۲. موج منطقه ای شدن احتمالاً در آینده نزدیک تشدید خواهد شد. اگر بخش بزرگی از تجارت جهانی از طریق مسیر منطقه ای هدایت شود، سازمان تجارت جهانی مجبور است بخش بزرگی از سهم خود را در سیستم تجارت جهانی از دست بدهد.

^۱ . Rose, Andrew K.: Does the WTO Make Trade More Stable? National Bureau of Economic Research Paper Series. Working Paper 10207, Cambridge, MA, <http://www.nber.org/papers/w10207> .2004.

^۲ . Meisel Sándor: Regionális megállapodások a világkereskedelemben. Európa Tükör Jubileumi Évkönyv 1996-2006.

با این حال، در وضعیت تحریف شده کنونی چند جانبه گرایی، منطقه گرایی به یکی از گزینه های مناسب برای کشورهای در حال توسعه برای گسترش دسترسی به بازار خود است. در این زمینه به ویژه، RTAS های جنوب-جنوب مفید هستند زیرا آنها اجازه می دهند کشورهای در حال توسعه بازار خود را گسترش دهند.

پس از روشن شدن واقعیت موجود منطقه گرایی، و رشد روز افزون آن، و ارتباط آن با WTO، در ادامه جدیدترین و برجسته ترین موافقت نامه تجاری منطقه ای قرن حاضر، یعنی پیمان همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام^۱ (TPP)، را همراه با اشاره مختصر به موافقتنامه CPTPP مورد بحث و بررسی قرار می دهیم.

بررسی اجمالی پیمان همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (TPP) (همراه با اشاره مختصر به موافقتنامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام (CPTPP) :

پیمان همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام، یک پیمان سرمایه گذاری و مقررات گذاری بین ۱۲ کشور حاشیه اقیانوس آرام بجز چین است که در ۴ فوریه ۲۰۱۶ در اوکلند نیوزیلند بعد از ۷ سال مذاکره نهایی شده است. تا سال ۲۰۱۴، دوازده کشور در سرتاسر منطقه آسیا-اقیانوسیه در مذاکرات TPP شرکت کرده اند: استرالیا، برونئی، کانادا، شیلی، ژاپن، مالزی، مکزیک، نیوزیلند، پرو، سنگاپور، ایالات متحده آمریکا، و ویتنام.

TPP یک توافق استاندارد، بلند پروازانه، جامع و متعادل که رشد اقتصادی را ارتقاء می دهد و باعث حمایت از ایجاد و حفظ مشاغل؛ افزایش نوآوری، بهره وری و رقابت؛ بالا بردن استانداردهای زندگی؛ کاهش فقر در کشورهای؛ ترویج شفافیت، مدیریت کالا، تقویت نیروی کار و حفاظت از محیط زیست می شود. همچنین پیش بینی کردند که نتیجه این توافقنامه، استانداردهای جدید و عالی برای تجارت و سرمایه گذاری در آسیا و اقیانوس آرام خواهد بود و به عنوان گام مهم در جهت هدف نهایی تجارت آزاد و یکپارچگی منطقه ای در سراسر منطقه می باشد.^۲

۳۰ فصل این پیمان بر اساس اهداف رشد اقتصادی، حمایت از ایجاد و نگهداری کار، افزایش نوآوری-بهره وری و رقابت، بالا بردن سطح استاندارد زندگی، کاهش فقر در کشورهای طرف قرارداد، ارتقای شفافیت در حکومت، افزایش نیروی کار و حفظ محیط زیست نوشته شده اند.

کشورهای شرکت کننده با هدف تکمیل مذاکرات در سال ۲۰۱۲ گرد هم آمدند ولی این روند با اختلاف نظر بر سر مسائل از جمله کشاورزی، خدمات و سرمایه گذاری به طول انجامید. در نهایت در ۵ اکتبر ۲۰۱۵ به توافق رسیدند. اجرای TPP یکی از اهداف برنامه های تجاری دولت اوباما بوده است.

ایالات متحده آمریکا این پیمان را امضا کرده است. ترامپ پس از امضای این دستور اجرایی، گفت: مدت زمان زیادی راجع این مسئله گفتگو کردیم. خروج از این پیمان ۱۲ کشوری، به سود کارگران آمریکایی خواهد بود. دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا در نوامبر ۲۰۱۶ اعلام کرد از این پیمان کنار خواهد نشست. او با امضای یک فرمان اجرایی در ۲۳ ژانویه کناره گیری آمریکا از این شراکت را اعلام کرد.^۳

متن موافقت نامه باید بر اساس روش ملی کشورهای مربوطه به تصویب برسد و سند انعقاد به دولت نیوزلند (امین موافقت نامه) سپرده می شود.

¹ . the Trans – Pacific Partnership Agreement-TTP.

² . J. Capaldo and A. Izurieta, Global Development and Environment Institute, Working Paper No. 16–01 Jan .2016.

³ .Trump: US to quit TPP trade deal on first day in office". BBC News. 21 November 2016. Retrieved 21 November 2016.

توافقنامه بیش از ۱۸۰۰۰۰ تعرفه گمرکی را کاهش می‌دهد. تعرفه تمام محصولات می‌شوند و تمام محصولات مزارع این کشور به‌طور کامل حذف می‌شوند.

امضا کنندگان این توافق نماینده ۴۰٪ تولید ناخالص داخلی و ۳/۱ تجارت جهانی هستند.

با توجه به نیویورک تایمز، اقتصاددانان نظرات متفاوتی درخصوص این موافقت نامه و اثرات آن بیان می‌کنند. به عنوان مثال تحقیقاتی توسط کمیسیون بین‌المللی تجارت، مؤسسه اقتصاد بین‌المللی پترسون و بانک جهانی صورت گرفته و بیان می‌شود که این موافقت نامه به نتایج مثبت اقتصادی برای همه امضا کنندگان منجر می‌شود در حالیکه تجزیه و تحلیل توسط اقتصاددانان Tufts نشان می‌دهد که توافق تأثیر منفی بر امضا کنندگان دارد.

جوزف استیگلیتز، در سال ۲۰۱۳ بر اساس پیش نویس به بیرون درز شده TPP هشدار داد که این موافقت نامه در خدمت منافع ثروتمندان است. مرکز تحقیقات اقتصادی استدلال می‌کند که TPP منجر به از دست دادن شغل‌ها و کاهش دستمزدها می‌شود تا حد زیادی به نفع شرکت هاست و نه کارگران^۱.

دو اقتصاد دان به نام‌های Peter A. Petri و Michael G Plummer این دیدگاه که TPP در درجه اول به نفع ثروتمندان است را به چالش می‌کشند. تجزیه و تحلیل آنها نشان می‌دهد که منافع حاصل از TPP به‌طور عادلانه توزیع خواهد شد یعنی با کاهش قیمت‌ها، کاهش دستمزدها پوشش داده می‌شوند. توافق TPP همچنین منجر به منفعت برای کارگران در فقیرترین کشورهای عضو می‌شود.

Ed Gerwin در وال استریت ژورنال معتقد است توافق TPP منجر به سودآوری کسب و کارهای کوچک در آمریکا می‌شود. با توجه به نظر کمیسیون بین‌المللی تجارت آمریکا، به‌طور کلی TPP اثرات مثبت روی اقتصاد آمریکا دارد که شامل ۲۵٪ سود برای نیروی کار غیر ماهر، ۴۱٪ نیروی کار ماهر و ۳۴٪ صاحبان کار و سرمایه می‌شود.

بانک جهانی اعلام کرد این توافقنامه سبب افزایش دستمزد در کشورهای عضو می‌شود مثلاً در آمریکا انتظار می‌رود تغییرات در دستمزد واقعی ناچیز باشد و دستمزد کارگران ماهر و غیر ماهر ۰٫۴ و ۰٫۶ درصد افزایش میابد و پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۳۰، TPP در ویتنام باعث افزایش دستمزد واقعی کارگران غیرماهر به بیش از ۱۴٪ برسد و سبب انتقال کارگران غیرماهر به ویتنام شود^۲.

TPP باعث ایجاد رشته‌های مرتبط با تجارت است که سبب تقویت و هماهنگی مقررات، افزایش اطمینان، کاهش هزینه‌های تجاری برای شرکت‌های سرمایه‌گذاری در منطقه می‌شود.

کمیسیون تجارت بین‌المللی آمریکا صنایع ماشین‌های مسافری، پوشاک، فرآورده‌های لبنی، خرده فروشان و عمده فروشان، خدمات کسب و کار را ذینفعان ویژه پس از اجرای TPP می‌شمارد و تولیدکنندگان قطعات خودرو، پارچه، سویا، حمل و نقل و گردشگری، مواد شیمیایی و دارویی از متضرران ویژه هستند.

تحقیقات دانشگاه Tufts نشان می‌دهد که پروژه TPP تأثیر منفی بر بازار کار دارد. ۴۵۰،۰۰۰ کار در آمریکا، ۷۵،۰۰۰ کار در ژاپن ۵۸۰،۰۰۰ کار در کانادا، ۵،۰۰۰ کار در نیوزلند تا سال ۲۰۲۵ از بین خواهند رفت. طبق این گزارش ۷۷۱،۰۰۰ کار در مجموع

¹ . Rodrik, Dani. The Trade Numbers Game. Project Syndicate. Retrieved 22 May 2016.

² . World Bank Group, GLOBAL EcoNoMIC PROSPECTS: SPILLOVERS AMID WEAK GROWTH 221, 2016.

از بین می‌روند و اثرات مثبت اقتصادی برای کشورهای طرف پیمان بسیار ناچیز است. اما یکی از اقتصاددانان دانشگاه هاروارد بیان می‌کند که مدل استفاده شده در دانشگاه Tuffs برای پیش بینی اثرات TPP مناسب نیست^۱. در پایان، اینکه، بدلیل خروج آمریکا از TPP، این معاهده لازم الاجرا نشد. اما تمام امضاء کنندگان اصلی TPP به جز ایالات متحده آمریکا در ماه می ۲۰۱۷ توافق بر احیای آن نمودند. در ژانویه ۲۰۱۸ در خصوص موافقت نامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام توافق حاصل و مراسم امضاء رسمی آن در تاریخ ۸ مارس ۲۰۱۸ در شهر سانتیاگو شیلی برگزار شد. بجز ۲۲ ماده معاهده TPP که تعلیق شده، بقیه مفاد پیمان TPP داخل در CPTPP می‌باشند.

ویژگی های کلیدی TPP:

برای TPP، بعنوان موافقت نامه برجسته قرن بیست و یکم، می‌توان پنج ویژگی تعریف کرد. این ویژگی ها عبارتند از:^۲ یک: دسترسی به یک بازار جامع: TPP بطور قابل ملاحظه ایی موانع تعرفه ایی و غیر تعرفه ایی را در تجارت کالاها و خدمات حذف یا کاهش می‌دهد، و طیف گسترده ایی از تجارت، شامل تجارت کالا و خدمات و سرمایه گذاری را پوشش داده و فرصت ها و منافع برای کسب و کار، کارگران و مصرف کنندگان ایجاد می‌کند. دو: نگرش منطقه ایی به تعهدات: TPP تسهیل کننده توسعه زنجیره های تولید و عرضه، تجارت یکپارچه، افزایش بهره وری و حمایت از ایجاد و حمایت از شغل، افزایش استانداردهای زندگی، افزایش تلاش های حفاظت، و تسهیل ادغام مرزی، و همچنین باز کردن بازارهای داخلی است.

سه: مخاطب قرار دادن چالش های تجاری جدید: TPP نوآوری، بهره وری و رقابت پذیری را با مخاطب قرار دادن موضوعات از جمله توسعه اقتصاد دیجیتال و نقش شرکت های دولتی در اقتصاد جهانی، جدید ارتقاء می‌دهد. چهار: تجارت فراگیر: TPP شامل عناصر جدیدی بوده و بدنبال آن است تا اطمینان حاصل کند که اقتصادها با هر سطح از توسعه و تجارت، می‌توانند از تجارت سود ببرند. این شامل تعهدات برای کمک به تجارت های کوچک و متوسط، استفاده از فرصت ها و توجه به چالش های منحصر به فرد کشورهای عضو TPP است. TPP همچنین شامل تعهدات خاص در مورد توسعه و ظرفیت سازی تجارت می‌باشد تا اطمینان حاصل شود که تمام طرفین قادر به انجام تعهدات در موافقت نامه بوده و از مزایای آن کاملاً بهره مند می‌شوند.

پنجم: سکویی برای ادغام منطقه ایی: TPP به عنوان یک پلت فرم برای ادغام اقتصادی منطقه ایی در نظر گرفته شده و و برای افزودن اقتصادهای بیشتر در در منطقه آسیا اقیانوس آرام طراحی شده است.^۳

موضوعات مشمول TPP:

TPP شامل ۳۰ فصل می‌باشد که تجارت و موضوعات مربوط به تجارت را پوشش می‌دهد. با تجارت کالا شروع شده و با تعرفه و تسهیلات تجاری ادامه پیدا می‌کند؛ اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی؛ موانع فنی فرا راه تجارت؛ اقدامات حفاظتی، سرمایه

¹ . Magnusson, Earl Anthony Wayne, Oliver. The Death of TPP: The Best Thing That Ever Happened to China. The National Interest. Retrieved .2017.

² . Hookway, James; Brereton-Fukui, Trade Is Also Key to Influence in East Asia. Wall Street Journal. Retrieved,2015.

³ . Andrew Robb, Minister for Trade and Invt., Austl., Trans-Pacific Partnership (TPP) Pact to Drive Jobs, Growth and Innovation for Australia, Media Release,2015.

گذاری؛ خدمات؛ تجارت الکترونیک؛ خرید؛ مالکیت فکری؛ نیروی کار؛ محیط زیست اطمینان از اینکه TPP بصورت بالقوه توسعه، رقابت، و هم افزایی را برآورده می کند؛ حل و فصل اختلاف، استثناء ها و مقررات سازمانی.

علاوه بر به روز رسانی رویکردهای سنتی به مسائلی که تحت پوشش موافقتنامه های تجاری آزاد قبلی (FTAs) قرار دارد، TPP موضوعات تجاری جدید و در حال ظهور و مسائل مرتبط با آن را شامل می شود. اینها شامل موضوعات مربوط به اینترنت و اقتصاد دیجیتال، مشارکت شرکت های دولتی در تجارت و سرمایه گذاری بین المللی، توانایی کسب و کارهای کوچک برای بهره مندی از توافقنامه و سایر موضوعات است.^۱

TPP یک گروه متشکل از کشورهای مختلف که از لحاظ جغرافیایی، زبان و تاریخ، اندازه و سطح توسعه متفاوت هستند را تشکیل می دهد. همه کشورهای TPP معتقدند که تنوع یک دارایی منحصر به فرد است اما نیاز به همکاری نزدیک، ظرفیت سازی برای کشورهای کمتر توسعه یافته TPP و در بعضی موارد، دوره های ویژه انتقالی و مکانیزم هایی زمان اضافی به بعضی از طرف های TPP، برای توسعه ظرفیت برای اجرای تعهدات جدید ارائه و پیشنهاد می شود.^۲

تنظیم قوانین تجارت منطقه ای:

در ادامه، ۳۰ فصل این پیمان که بر اساس اهداف رشد اقتصادی، حمایت از ایجاد و نگهداری کار، افزایش نوآوری-بهره‌وری و رقابت، بالابردن سطح استاندارد زندگی، کاهش فقر در کشورهای طرف قرارداد، ارتقای شفافیت در حکومت، افزایش نیروی کار و حفظ محیط زیست نوشته شده‌اند، را مورد بررسی قرار می دهیم:

یک: مقررات اولیه و تعاریف عمومی:

بسیاری از طرفین TPP موافقت نامه هایی با یکدیگر دارند. در این بخش، اشاره دارد که TPP می تواند با سایر توافقنامه های بین المللی تجارت بین طرفین، از جمله توافقنامه سازمان تجارت جهانی، موافقت نامه های دو جانبه و منطقه ای، همکاری کند. این بخش همچنین اصطلاحات مورد استفاده در بیش از یک فصل موافقتنامه را تعریف می نماید.^۳

دو: تجارت کالا:

طرفین TPP، به حذف و کاهش تعرفه ها و موانع غیر تعرفه ای در کالاهای صنعتی و حذف و یا کاهش تعرفه ها و سایر سیاست های محدود کننده بر محصولات کشاورزی متعهد هستند. دسترسی ترجیحی که از طریق TPP ارائه می شود، تجارت بین کشورهای TPP را در این بازار ۸۰۰ میلیون نفره افزایش می دهد و مشاغل با کیفیت بالا را در ۱۲ کشور پشتیبانی می کند. حذف اکثر تعرفه ها در کالاهای صنعتی بلافاصله اجرا خواهد شد، گرچه تعرفه های برخی از محصولات بر اساس توافق انجام شده کشورها در مدت زمان طولانی تری حذف می شود. برداشت تعرفه های خاص که توسط طرف های TPP توافق شده است، شامل تمام کالاها که در جدول ها مشخص شده می شود. طرفین TPP تمام تعرفه ها و سایر اطلاعات مربوط به تجارت کالا را منتشر خواهند کرد تا اطمینان حاصل شود که شرکت های کوچک و متوسط و همچنین شرکت های بزرگ می توانند از TPP بهره مند شوند. آنها همچنین موافقت می کنند که از الزامات عملکردی که شرایطی مانند الزامات تولید محلی است که بعضی از کشورها بر شرکت ها اعمال می کنند تا بتوانند مزایای تعرفه را به دست آورند استفاده نکنند. علاوه بر این، آنها با اعمال محدودیت ها و تعهدات واردات و صادرات WTO از جمله در مورد محصولات بازسازی شده که بازسازی قطعات را به محصولات جدید

¹ . Hansard, Foreign Affairs, Defence and Trade References Committee, Government Response to Report "Blind Agreement: Reforming Australia's Treaty-Making process 2016, P67.

² . hermesauto 6 things to know about the trans-Pacific trade pact CPTPP. The Straits Times. Retrieved, 2018.

³ . History of the Trans-Pacific SEP Agreement P4". mfat.govt.nz. Archived from the original on 2016.

ترغیب می کنند موافقت نکردند. اگر طرفهای TPP الزامات مجوز واردات یا صادرات را حفظ کنند، به منظور افزایش شفافیت و تسهیل تجارت، باید یکدیگر را درباره رویه ها مطلع نمایند.

در محصولات کشاورزی، بمنظور افزایش کشاورزی در منطقه و امنیت غذایی، طرفین تعرفه ها و سایر سیاست های محدود کننده را حذف و یا کاهش می دهند. علاوه بر حذف و یا کاهش تعرفه ها، طرف های TPP بر اصلاح سیاست ها، از جمله از بین بردن یارانه های صادرات کشاورزی، همکاری در سازمان تجارت جهانی برای توسعه ترتیبات صادرات شرکت های دولتی، مجوزهای صادرات و محدود کردن دوره های زمانی مجاز برای محدودیت صادرات مواد غذایی به منظور فراهم آوردن امنیت غذایی بیشتر در منطقه موافقت کردند. طرف های TPP نیز به افزایش شفافیت و همکاری در فعالیت های خاص مرتبط با بیوتکنولوژی کشاورزی موافقت کرده اند.^۱

سه: پارچه و پوشاک:

طرفین TPP برای از بین بردن تعرفه ها در پارچه و پوشاک، صناعی که برای کمک به رشد اقتصادی در بازارهای چند کشور TPP مهم است موافقت کردند. اکثر تعرفه ها بلافاصله حذف خواهند شد، گرچه تعرفه های برخی از محصولات حساس در طول دوره های زمانی طولانی تر که توسط طرفین TPP توافق شده است حذف خواهند شد. علاوه بر این، فصل شامل تعهدات مربوط به همکاری برای جلوگیری از فرار از تعهد، قاچاق و تقلب، و نیز حفاظت ویژه از نساجی برای پاسخ دادن به آسیب یا تهدید جدی به صنعت داخلی در صورت افزایش ناگهانی واردات می باشد.^۲

چهار: قوانین مبدا:

۱۲ کشور عضو TPP، برای ارائه قوانین مبدا ساده، ترویج عرضه منطقه ای، و کمک به تضمین اینکه کشورهای عضو اهداف اصلی این توافق نامه هستند، بر یک مجموعه از قوانین منشاء توافق کردند که مشخص می کند آیا یک محصول خاص (originating) است و بنابراین واجد شرایط دریافت مزایای تعرفه ترجیحی TPP می باشد. مقررات منشا محصول خاص به متن توافقنامه افزوده می شوند. TPP همچنین قوانینی را برای اطمینان از اینکه کسب و کار به راحتی در سراسر منطقه TPP کار می کند ایجاد کرد. و یک سیستم مشترک TPP برای نشان دادن و تایید اینکه کالاهای ساخته شده در TPP مطابق با قوانین مبدا هستند بوجود آورد. واردکنندگان تا زمانی که مستندات بر ادعای خود داشته باشند؛ قادر به استفاده از تعرفه ترجیحی خواهند بود. علاوه بر این، فصل مقامات صالح و روش برای تایید ادعاها تدارک دیده است.^۳

پنج: اداره گمرک و تسهیل تجارت:

طرف های TPP با تکمیل تلاش های سازمان تجارت جهانی برای تسهیل تجارت، قوانین را برای افزایش تسهیل تجارت، بهبود شفافیت در روند گمرکی و اطمینان از اداره گمرک توافق کردند. این قوانین با تشویق فرایند صحیح در گمرک و مرز و ترویج زنجیره های عرضه منطقه ایی به کسب و کارها، از جمله شرکت های کوچک و بزرگ کمک می کند. طرف های TPP با شفافیت سازی قوانین از جمله انتشار قوانین و مقررات گمرکی آنها، و نیز ارائه کالاها بدون تأخیر غیر ضروری آنها موافقت کردند. همچنین

¹ . Andrew Robb, Minister for Trade and Investment, Trans Pacific Partnership Agreement Tabling, Ministerial Statement, 2016.

² . John Kerry, Secretary of State, Successful Conclusion of Trans-Pacific Partnership (TPP) Negotiations, Press Statement, 2015.

³ . Office of Trade Negotiations, Dep't Foreign Affairs & Trade, Trans-Pacific Partnership Agreement: National Interest Analysis, 2016, ATNIA 4, par. 10.

با دسته ایی از مجازات های گمرکی موافقت کردند، با اطمینان که این مجازات ها به شیوه ای بیطرفانه و شفاف اجرا می شود. با توجه به اهمیت ارسال حمل و نقل به بخش های تجاری از جمله شرکت های کوچک و متوسط، کشورهای TPP توافق کرده اند که روش های گمرکی سریع را برای حمل و نقل های اکسپرس ارائه دهند. برای کمک به مقابله با قاچاق و فرار از تعهد، طرفین TPP موافقت می کنند تا هنگام ارائه درخواست اطلاعات، به یکدیگر کمک کنند^۱.

شش: اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی:

موافقت نامه صراحتاً بر حق اعضا در حفاظت از حیات یا بهداشت انسان، حیوان و گیاه تاکید می نماید. به منظور شفافیت و ایجاد امکان اطلاع اعضای ذی نفع از استانداردها، مقررات، رویه های کنترل و بازرسی، ترتیبات قرنطینه ای، رویه های ارزیابی خطر، رویه های تصویب حد قابل اغماض و سایر اطلاعات ذی ربط، موافقت نامه از اعضا می خواهد به طریقی که در موافقت نامه پیش بینی شده اطلاعات لازم را در اختیار سایر اعضای TPP قرار دهند. TPP مجدداً قوانین SPS سازمان تجارت جهانی را تایید می کند. و جهت جلوگیری از بدل شدن استانداردها به موانع غیر لازم در تجارت، اقدام به تعیین اصول و ضوابطی نموده که با رعایت این اصول، تنظیم و اعمال استانداردها قاعده مند می شود^۲.

هفت: موانع فنی فراراه تجارت:

TPP، ضمن تاکید بر شفافیت و خودداری از تبعیض، و تاکید بر توسعه مقررات فنی، استانداردها و روشهای ارزیابی در عین حال بر حفظ توانایی طرفین TPP برای انجام اهداف قانونی، موافقت کردند تا با همکاری یکدیگر، اطمینان حاصل شود که مقررات فنی و استانداردهای بعنوان موانع غیر ضروری فراروی تجارت ایجاد نکنند.

طرفهای متعاقد باید اجازه دهند که عموم مردم بتوانند در مورد مقررات فنی، استانداردها و روشهای انطباق ارزیابی پیشنهادات خود را ارائه کنند. آنها همچنین یک فاصله زمانی مناسب بین انتشار مقررات فنی و روشهای ارزیابی انطباق و اجرای آن را ایجاد می کنند تا کسب و کار زمان کافی برای برآوردن الزامات جدید داشته باشد. علاوه بر این، TPP شامل ضمیمه های مربوط به تنظیم بخش های خاص برای ارتقاء رویه های نظارتی مشترک در سراسر منطقه TPP می باشد. این بخش ها عبارتند از لوازم آرایشی، وسایل پزشکی، داروسازی، محصولات فن آوری اطلاعات و ارتباطات، فرمول های اختصاصی برای غذاهای آماده و بسته بندی مواد غذایی و محصولات کشاورزی ارگانیک^۳.

هشت: اقدامات حفاظتی:

ضمن تاکید بر شفافیت و روند رسیدگی به شکایات تجاری، برای تضمین جلوگیری از ورود ضررهای جدی به اقتصاد یا صنایع داخلی کشورهای عضو TPP، در نتیجه واردات و امتیازات تعرفه ای، اقدامات حفاظتی در چهارچوب موافقت نامه TPP به رسمیت شناخته شده است. به اعضا اجازه داده می شود تا در طول یک دوره زمانی خاص از اقدامات حفاظتی استفاده کنند. این اقدامات تا ۲ سال با ۱ سال مهلت اضافی می تواند ادامه داشته باشد. اعضا نمی توانند هم زمان بیش از یک اقدام بر یک محصول اعمال کنند. همچنین اعضا نمی توانند اقدامات حفاظتی را برای هر محصول وارداتی تحت سهمیه TPP اعمال کنند^۴.

1 . Min. Foreign Affairs & Trade, N.Z., Trans-Pacific Partnership: National Interest Analysis 27,2016.

2 . Joint Declaration of the Macroeconomic Policy Authorities of Trans-Pacific Partnership Countries, 2015.

3 . Trans-Pacific Partnership text released Jan. 26, 2016 following legal scrub, available at <https://tpp.nfat.govt.nz/text,2016>.

4 . Campaign for Tobacco-Free Kids, In Historic Step for Public Health, Trans-Pacific Partnership Protects Health Measures from Tobacco Industry Attack, Press Release, 2015.

نه: سرمایه گذاری:

TPP درصد نیست تا مستقیماً یک سیستم قابل اعمال برای سرمایه گذاری خارجی و در حمایت از آن برقرار کند. TPP مرتبط با موانع تجاری است که یک سرمایه گذار خارجی در کشور مقصد با آن روبه روست. این موافقتنامه راجع به تدابیری است که اثر منفی بر سرمایه گذاری خارجی دارد و اصولاً متذکر تدابیری نیست که موجب جذب و تشویق سرمایه گذاری خارجی می شود. اصل رفتار ملی، رفتار دولت کامله الوداد، ممنوعیت سلب مالکیت بدون پروسه قانون و جبران، ممنوعیت الزامات عملکرد، آزادی انتقال سرمایه حاصل از سرمایه گذاری،

طرف های TPP یک لیست منفی را تصویب می کنند، به این معنی که بازار آنها به طور کامل برای سرمایه گذاران خارجی باز است، به جز مواردی که آنها یک استثنا را در یکی از دو ضمیمه خاص کشور مشخص کرده اند. یک طرف TPP تعهد می کند که اقدامات خود را در آینده محدود تر نکند و اقدامات و سیاست هایی که در آینده در اختیار کامل نگه می دارد.¹

ده: تجارت مرزی خدمات:

TPP، چهارچوبی قانونی بر تضمین آزادی تجارت خدمات از طریق قبول اصل آزادی تجارت در خدمات، رفع موانع موجود، برطرف کردن رفتارهای تبعیض آمیز و شفافیت بخشیدن به مقررات ملی است. طرف های TPP بر اساس یک فهرست منفی می پذیرند که بازارهای آنها بطور کامل برای ارائه کنندگان خدمات کاملاً باز است، به جز مواردی که آنها یک استثنا را در یکی از دو ضمیمه خاص کشور مشخص کرده اند.²

یازده: خدمات مالی:

در صورتی که اطمینان حاصل شود که طرفین توانایی تنظیم بازارهای مالی و موسسات را دارند و قادر به انجام اقدامات اضطراری در صورت بحران می باشند، این فصل خدمات مالی TPP، فرصت های دسترسی بازار بین المللی و سرمایه گذاری را فراهم می کند. این بخش شامل تعهدات اصلی موجود در موافقت نامه های تجاری دیگر، شامل اصل رفتار ملی، رفتار دولت کامله الوداد، دسترسی به بازار و... می باشد.³

دوازده: ورود موقت برای تجار:

این فصل اشاره دارد به اینکه مقامات طرف های TPP می بایست درخواست های ورود موقت را تضمین کنند و اطمینان حاصل شود که هزینه های اعمال شده منطقی است و اینکه تصمیم گیری در مورد درخواست ها در اسرع وقت اعلام می شود. اعضا موظفند شرایط لازم برای ورود موقت را به طور عمومی در دسترس عموم قرار دهند.⁴

سیزده: مخابرات:

طرف های TPP در اطمینان به شبکه های مخابراتی قابل اعتماد دارای منافع می باشند. این شبکه ها برای شرکت های بزرگ و کوچک برای ارائه خدمات بسیار مهم هستند. اعضای TPP متعهد می شوند تا اطمینان حاصل کنند که ارائه کنندگان خدمات مخابرات را در شرایط معقول و به موقع ارائه می دهند. در صورتی که برای انجام این فعالیت ها نیاز به مجوز باشد می بایست با

¹ Hansard (Senate), Senator Mitch Fifield, Minister for Communications 29,2015.

² Voon, Tania, Sheargold, Elizabeth, Trans-Pacific Partnership, 5 Brit. J. Am. Legal Stud. 341, 2016, pp. 341-342.

³ Voon, Tania, Sheargold, Elizabeth, ibid, 2016, pp. 343-345.

⁴ Voon, Tania, Sheargold, Elizabeth, ibid, 2016, pp. 346-348.

شفافیت و بدون تبعیض رفتار گردد. کشورهای عضو TPP موافقت می کنند تا گامهایی را برای افزایش رقابت در سرویس های روینگ بین المللی موبایل و تسهیلاتی برای رومینگ های جایگزین بکار برند. طرفهای TPP موافقت می کنند که اگر یک کشور تصمیم به تنظیم نرخ برای سرویس های جهانی رومینگ بین المللی تلفن همراه کند، این کشور باید به اپراتورها کشورهای TPP اجازه می دهد که مجبور به بکارگیری این نرخ نباشند و امکان بهره مندی از نرخ های پایین خود را داشته باشند^۱.

چهارده: تجارت الکترونیک:

در بخش تجارت الکترونیک، طرف های TPP متعهد به تضمین جریان آزاد اطلاعات و دادهای جهانی می شوند. همچنین باید در خصوص حفاظت از اطلاعات خصوصی توسط اعضا قانون گذاری صورت پذیرد. همچنین از اعمال اقدامات تبعیض آمیز در برخورد با ارائه کنندگان محصولات الکترونیک خودداری نمایند. برای حمایت از مصرف کنندگان، طرفین TPP موافقت کردند که قوانینی را برای حمایت از مصرف کنندگان در ارتباط با فعالیت های تجاری جعلی و فریبنده و نیز اطمینان از حفظ حریم خصوص و دیگر حمایت های مربوط به مصرف کننده تنظیم کنند. اعضا باید اقدامات لازم را برای جلوگیری از پیام های الکترونیکی تجاری غیر ضروری بکار گیرند^۲.

پانزده: خریدهای دولتی:

در TPP اعلام شده که اعضا علاقمند به دسترسی به بازارهای خریدهای دولتی از طریق قوانین شفاف، قابل پیش بینی و غیر تبعیض آمیز هستند. در این فصل اعضا متعهد به رعایت اصل رفتار ملی و عدم تبعیض می باشند. آنها همچنین موافقت می کنند تا اطلاعات مربوطه را به موقع منتشر کنند تا زمان لازم برای تامین کنندگان برای به دست آوردن اسناد مناقصه و ارائه پیشنهاد، در یک مناقصه منصفانه و بی طرفانه و با حفظ محرمانگی مناقصه داشته باشند. علاوه بر این، طرفین موافقت می کنند که از مشخصات فنی منصفانه اعلام شده در اسناد مناقصه برای معیارهای ارزیابی استفاده نمایند. همچنین برای طرح و بررسی شکایت یک پروسه طراحی کنند^۳.

شانزده: سیاست رقابتی:

طرفین TPP علاقمند به تضمین یک چارچوب رقابت عادلانه در منطقه، از طریق قوانینی که کشورهای عضو نیاز دارند برای ممنوع کردن فعالیت های تجاری ضد رقابتی، فعالیت های تجاری کلاهبردانه، فعالیت های تجاری که به مصرف کنندگان آسیب می زند هستند. همچنین اعضا متعهد به همکاری مناسب در خصوص فعالیت های رقابتی شدند^۴.

هفده: شرکت های دولتی و انحصارات تعیین شده:

همه طرفهای TPP دارای شرکت های دولتی هستند که اغلب در ارائه خدمات عمومی و سایر فعالیت ها نقش دارند. با این حال طرفهای TPP در مورد تنظیم چارچوبی برای شرکت های دولتی توافق دارند. شرکت های دولتی بخش بزرگی را تشکیل می دهند که عمدتاً در فعالیت های تجاری فعالیت می کنند. طرفهای TPP موافقت کردند تا اطمینان حاصل شود که شرکت های دولتی به خرید و فروش تجاری براساس ملاحظات تجاری بپردازند. مگر اینکه این کار با فعالیت و ارائه خدمات عمومی توسط

¹ . <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2015/october/summary-trans-pacific-partnership>.

² . ibid.

³ . ³ . Voon,Tania,Sheargold,Elizabeth,ibid,2016,pp.347-349.

⁴ . ⁴ . Voon,Tania,Sheargold,Elizabeth,ibid,2016,pp.350-352.

شرکت دولتی در تناقض باشد. آنها همچنین موافقت می کنند تا اطمینان حاصل کنند که شرکت های دولتی با تعیین انحصارات علیه شرکت ها، کالاها و خدمات طرفهای دیگر تبعیض قائل نمی شوند. اعضا موافقت می کنند تا به دادگاههای خود در خصوص رسیدگی در ارتباط با فعالیت های شرکت های دولتی خارجی صلاحیت بدهند. و اطمینان حاصل کنند که ادارات دولتی که در خصوص شرکت های دولتی و خصوصی اقدام می کنند، به شیوه ای بی طرفانه عمل کنند.^۱

هجده: مالکیت فکری:

بخش مالکیت فکری، اختراعات، علائم تجاری، حق انحصاری، طرح های صنعتی، علائم جغرافیایی، اسرار تجاری و سایر اشکال مالکیت فکری و اجرای حقوق مالکیت فکری و همچنین زمینه هایی که طرفین موافق همکاری هستند را پوشش می دهد. فصل مالکیت فکری، کسب و کار را برای جستجو، ثبت نام و حفاظت از حقوق مالکیت فکری در بازارهای جدید آسان تر می کند، که این موضوع برای کسب و کارهای کوچک بسیار مهم است. این فصل استانداردهای را برای ثبت اختراعات براساس توافقنامه TRIPS و بهترین روش های بین المللی ایجاد می کند. در علامت های تجاری، آن ها از نام های تجاری و سایر نشانه هایی که شرکت ها و افراد برای تشخیص محصولاتشان در بازار استفاده می کنند حمایت می کند. این فصل همچنین به حفاظت از نشانه های جغرافیایی جدید، می پردازد. علاوه بر این، فصل با در نظر گرفتن زمانی که طرف ها برای برآورده کردن آن دارند، حاوی مقررات مرتبط با دارویی است که به توسعه داروهای نوآورانه، نجات دهنده و در دسترس بودن داروهای عمومی کمک می کند. همچنین تعهدات طرفین در مورد اعلامیه ۲۰۰۱، WTO در مورد موافقت نامه TRIPS و بهداشت عمومی را مجدداً تأیید می کند و به ویژه تأیید می کند که طرفین از اقدامات لازم برای حفاظت از بهداشت عمومی، از مانند اچ آی وی / ایدز جلوگیری نمی کنند. در بخش کپی رایت، تعهداتی را که نیاز به حفاظت از آثار، اجرا و فونوگرافی مانند آهنگ ها، فیلم ها، کتاب ها و نرم افزار دارند، تدوین می کند.^۲

نوزده: نیروی کار:

همه طرفهای TPP عضو سازمان بین المللی کار (ILO) هستند و اهمیت ارتقاء حقوق کارگری شناخته شده بین المللی را به رسمیت می شناسند. طرفین TPP موافقت خود با تصویب و حفظ قوانین و مقررات خود در زمینه حقوق کار که در اعلامیه ILO 1998 به رسمیت شناخته شده است، یعنی آزادی اجتماعات و حق چانه زنی جمعی؛ از بین بردن کار اجباری؛ لغو کار کودک؛ و از بین بردن تبعیض در اشتغال اعلام کردند. آنها همچنین موافق هستند که قوانین حداقل دستمزد، ساعات کاری و ایمنی و بهداشت شغلی را در نظر بگیرند.^۳

بیست: محیط زیست:

به عنوان محل اصلی بخش قابل توجهی از مردم جهان، حیات وحش، گیاهان و گونه های دریایی، طرف های TPP تعهد قوی به حفاظت و حفظ محیط زیست دارند، از جمله با همکاری با یکدیگر برای حل چالش های زیست محیطی، مانند آلودگی، قاچاق غیر قانونی حیوانات، ماهیگیری غیرقانونی و حفاظت از محیط زیست دریایی. کشورها موافقت کردند که قوانین زیست محیطی خود را به طور موثر اجرا کنند؛ و برای تشویق تجارت یا سرمایه گذاری نباید اقدام به تضعیف قوانین زیست محیطی نمایند. آنها همچنین موافقت خود را برای انجام تعهدات خود به موجب کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های فاو و فلو وحشی (CITES)

¹ . <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2015/october/summary-trans-pacific-partnership>.

² . ibid.

³ . ibid.

که در معرض خطر هستند، و اقدامات لازم را برای مبارزه و همکاری برای جلوگیری از تجارت در حیوانات و گیاهان غیرقانونی انجام می دهند. علاوه بر این، کشورها موافقت خود را برای ترویج مدیریت جنگل های پایدار و حفاظت و حفاظت از جانوران و گیاهان وحشی که در سرتاسر آنها در معرض خطر قرار گرفته اند، از جمله اقدامات، حفاظت از مناطق طبیعی حفاظت شده مانند تالاب ها. اعضا همچنین موافقت خود را برای حفاظت از محیط دریا از آلودگی کشتی و حفاظت از لایه اوزون از مواد تخلیه ازن اعلام کردند. آنها تعهد خود را برای اجرای توافق نامه های چند جانبه زیست محیطی (MEA) که پیوستن کرده اند، تأیید می کنند. کشورها متعهد به شفافیت در تصمیم گیری های محیط زیست، اجرای و اجرای آن هستند^۱.

بیست و یک: همکاری و ایجاد ظرفیت:

اقتصادهای ۱۲ کشور عضو TPP متنوع است، همه طرف ها تصدیق می کنند که طرف های کمتر توسعه یافته، ممکن است در اجرای موافقتنامه و استفاده کامل از فرصت هایی که ایجاد می کنند با چالش خاصی مواجه شوند. برای مقابله با این چالش ها، بخش همکاری و ایجاد ظرفیت، کمیته همکاری و ایجاد ظرفیت را برای شناسایی و بررسی مناطق برای تلاش های بالقوه همکاری و ظرفیت سازی ایجاد می کند. فعالیت های کشورها بر مبنای توافق متقابل و با در دسترس بودن منابع است. این کمیته تبادل اطلاعات را برای کمک به درخواست های مربوط به همکاری و ظرفیت سازی تسهیل می کند^۲.

بیست و دو: رقابت پذیری و تسهیل تجارت:

بمنظور تضمین تسهیل تجارت و رقابت پذیری، هدف این فصل کمک به دستیابی به توانایی هایی در بهبود رقابت پذیری کشورهای مشارکت کننده و به طور کلی منطقه آسیا و اقیانوس آرام می باشد. این فصل مکانیسم های رسمی را برای بررسی تاثیر TPP بر رقابت طرفین، از طریق گفتگوی میان دولت ها و بین دولت، کسب و کار و جامعه مدنی، با تمرکز ویژه ای در جهت تقویت زنجیره های عرضه منطقه ای، برای ارزیابی پیشرفت، استفاده از فرصت های جدید و هر گونه چالشی که ممکن است پس از اعمال TPP ظاهر شود ایجاد کرده است. این کمیته رقابت و تسهیل تجارت خواهد بود که به طور منظم تاثیر TPP را در زمینه رقابت منطقه ای و ملی و ادغام اقتصادی منطقه ای بازبینی خواهد نمود. کمیته توصیه هایی را در مورد روش هایی که TPP می تواند بیشترین رقابت را افزایش دهد، از جمله افزایش مشارکت شرکت های کوچک، کوچک و متوسط در زنجیره های عرضه منطقه ای، در نظر می گیرد. این فصل همچنین شامل یک چارچوب اساسی برای کمیته، برای ارزیابی عملکرد زنجیره تامین در این موافقتنامه می باشد^۳.

بیست و سه: توسعه:

طرفهای TPP قصد دارند تا اطمینان حاصل کنند که TPP یک مدل استاندارد بالا برای ادغام تجاری و اقتصادی است و به ویژه برای اطمینان از این که تمام طرفهای TPP می توانند مزایای کامل TPP را به دست آورده و به طور کامل قادرند تعهدات خود را اجرا کنند و به عنوان جوامع موفق با بازار قوی ظهور کنند. در فصل توسعه، هنگامی که TPP برای هر یک از طرفین لازم الاجرا می شود، سه حوزه خاص برای کار مشترک در نظر گرفته شده است: (۱) رشد اقتصادی وسیع، از جمله توسعه پایدار، کاهش فقر و ارتقاء کسب و کارهای کوچک؛ (۲) زنان و رشد اقتصادی، از جمله کمک به زنان در ایجاد ظرفیت و مهارت، افزایش دسترسی زنان به بازارها، به دست آوردن تکنولوژی و تامین مالی، ایجاد شبکه های رهبری زنان و شناسایی بهترین شیوه های انعطاف

1. ibid.

2. ibid.

3. ibid.

پذیری در محل کار؛ و (۳) آموزش، علم و فناوری، تحقیق و نوآوری. این فصل کمیته توسعه TPP را تشکیل می دهد که به طور منظم برای ترویج مشارکت داوطلبانه در این زمینه ها و فرصت های جدید به وجود می آید.^۱

بیست و چهار: شرکت های کوچک و متوسط:

طرفهای TPP منافع مشترکی در ترویج مشارکت شرکت های کوچک و متوسط در تجارت دارند و اطمینان می دهند که این شرکت ها از مزایای TPP، از طریق تکمیل تعهدات در تمامی فصل های دیگر TPP در دسترسی به بازار، دسترسی به اینترنت، تسهیل تجارت، تحویل اکسپرس و دیگران برخوردار خواهند بود. تعهدات مقرر در این فصل برای ایجاد وب سایت کاربر پسند برای اینکه اطلاعات مربوط به شرکت های کوچک و متوسط براهتی در دسترس باشد و راههایی که شرکت های کوچک می توانند از TPP بهره مند شوند. از جمله شرح مقررات TPP مربوط به شرکت های کوچک و متوسط؛ مقررات و رویه های مربوط به حقوق مالکیت فکری؛ مقررات سرمایه گذاری خارجی؛ روش ثبت نام کسب و کار؛ مقررات اشتغال؛ و اطلاعات مالیاتی. علاوه بر این، این فصل، کمیته کوچک و متوسط را تشکیل می دهد که بررسی می کند که TPP در خدمت شرکت های کوچک و متوسط است و راه هایی را برای افزایش مزایای آن را در نظر بگیرد، و نظارت بر همکاری یا فعالیت های ظرفیت سازی برای حمایت از طریق مشاوره، کمک و برنامه های آموزشی برای شرکت های کوچک و متوسط؛ به اشتراک گذاری اطلاعات و فعالیت های دیگر.^۲

بیست و پنج: انسجام نظارتی:

این فصل به منظور اطمینان از یک محیط نظارتی باز، منصفانه و قابل پیش بینی برای شرکت های فعال در بازارهای TPP تنظیم شده و از طریق تشویق شفافیت، بی طرفی و هماهنگی در هر دولت برای دستیابی به یک رویکرد نظارتی منسجم کمک خواهد کرد. این فصل همچنین مقرراتی را به طور واضح و مختصر ارائه می کند که عموم مردم به اطلاعات اقدامات نظارتی جدید دسترسی داشته باشند. این فصل، یک کمیته ای را تشکیل می دهد که به کشورهای TPP، شرکت های تجاری و جامعه مدنی فرصت ها می دهد تا گزارش های مربوط به اجرای تجارب در مورد بهترین شیوه ها را به اشتراک بگذارند و زمینه های بالقوه همکاری را در نظر بگیرند. این فصل به هیچ وجه بر حقوق طرفهای TPP برای تنظیم بهداشت عمومی، ایمنی، امنیت و سایر دلایل منافع عمومی تاثیر نمی گذارد.^۳

بیست و شش: شفافیت و ضد فساد:

کشورهای عضو بمنظور افزایش شفافیت و مبارزه با فساد، و بمنظور اطمینان از اینکه تمام موضوعات تحت پوشش TPP در اختیار عموم قرار می گیرد، و اطلاع مقرراتی که احتمالاً بر تجارت و یا سرمایه گذاری میان طرفین تاثیر می گذارد، موافقت کردند. همچنین اعضا موافقت می کنند تا اطمینان حاصل شود که پرونده های حقوقی مرتبط با دستگاههای دولتی بررسی سریع شوند. طرفین متعهد به اجرای قوانین و مقررات ضد فساد می باشند. همچنین متعهد به اتخاذ استانداردهایی رفتار مقامات و همچنین افزایش آموزش مقامات می باشند.^۴

1. ibid.

2. ibid.

3. ibid.

4. ibid

بیست و هفت: مقررات اداری و سازمانی:

این فصل حاوی مقرراتی در خصوص مقررات اداری و سازمانی TPP می باشد. طرفین با ایجاد کمیسیون TPP که متشکل از وزرا یا مقامات ارشد است، بر اجرای TPP نظارت داشته و تحولات آینده را مدیریت می کنند. این کمیسیون، رابطه اقتصادی و مشارکت میان طرفین را به صورت دوره ای بررسی می کند. مطابق این فصل نیازمند است که هر یک از طرفین یک نقطه تماس کلی را برای تسهیل ارتباطات بین طرفین تعیین نماید. این فصل یک مکانیسم ایجاد کرده که از طریق آن یک طرف دارای دوره انتقال ویژه باید برنامه ها خود را برای پیشرفت و پیاده سازی این تعهد گزارش کند، که این امر شفافیت بیشتر را نسبت به اجرای تعهدات طرفین تضمین می کند^۱.

بیست و هشت: حل و فصل اختلافات:

این فصل در نظر گرفته شده است تا به طرفین اجازه دهد تا به سرعت در مورد اختلاف بین خود مذاکره کنند. طرفهای TPP هرگونه تلاش را بکار خواهند بست تا از طریق همکاری و مشاوره نسبت به حل و فصل اختلاف اقدام شود. و در صورت لزوم استفاده از مکانیسم های حل اختلاف جایگزین را تشویق می کند. بجز چند مورد خاص، عموم مردم باید قادر به دنبال کردن فرایند رسیدگی باشند. گزارش نهایی باید در اختیار عموم قرار گیرد. پانل درخواست های نهادهای غیر دولتی واقع در قلمرو هر طرف اختلاف را برای ارائه دیدگاه های کتبی در مورد اختلاف به پانل، در جلسات حل اختلاف مورد توجه قرار می دهد. در صورتی که مشاوره منجر به حل و فصل اختلاف نشود، طرفها می توانند درخواست تشکیل پانل کنند. پانل باید ظرف ۶۰ روز پس از درخواست مشاوره و یا ۳۰ روز پس از دریافت درخواست های مربوط به کالاهای فاسد شدنی تشکیل شود. پانل از سه کارشناس تجارت بین الملل و مرتبط با موضوع که مستقل از طرفین اختلاف می باشند تشکیل می شود. روش هایی برای اطمینان از تشکیل پانل، حتی در صورتی که یک طرف نتواند نماینده خود را در یک دوره زمانی تعیین نمایند پیش بینی شده است. اعضای پانل باید تحت یک کد رفتاری برای اطمینان از صحت مکانیسم حل و فصل اختلاف باشند. اعضای پانل پس از گذشت ۱۵۰ روز از انتصاب آخرین عضو پانل یا ۱۲۰ روز در موارد اضطراری، مثلا در مورد کالاهای فاسد شدنی، باید گزارش اولیه خود را ارائه نمایند. گزارش اولیه محرمانه خواهد بود تا طرفین بتوانند نظرات خود را ارائه کنند. گزارش نهایی نباید بیش از ۳۰ روز از زمان ارائه گزارش اولیه ارایه شود و باید ظرف ۱۵ روز به صورت عمومی منتشر شود، البته از اطلاعات محرمانه در این گزارش محافظت خواهد شد.

برای حداکثر انطباق، فصل حل و فصل اختلافات اجازه استفاده از اقدامات تلافی جویانه تجاری (به عنوان مثال تعلیق منافع) داده است. البته اگر طرفی که تعهد خود را ایفاء نکرده، پیش از اعمال اقدام تلافی جویانه خود را به انجام تعهد متعهد بداند، طرف متخلف می تواند در یک دوره زمان معقول از طریق مذاکره یا داوری برای رفع نقض اقدام کند^۲.

بیست و نه: استثنائات:

این فصل، تضمین می کند که این انعطاف پذیری در دسترس همه طرفهای TPP وجود دارد که دارای حقوق کامل برای تنظیم منافع عمومی، از جمله برای منافع امنیتی ضروری یک طرف می باشند. این فصل، استثنائات عمومی مندرج در ماده ۲۰ گات ۱۹۹۴ را به مفاد مربوط به تجارت کالا الحاق می کند. و بیان می کند که هیچ موضوعی در TPP نباید بگونه ایی تفسیر شود تا مانع از

^۱ . ibid.

^۲ . Voon,Tania,Sheargold,Elizabeth,ibid,2016,pp.360-364.

تصویب و اجرای اقدامات لازم توسط یک طرف برای حفاظت از اخلاق عمومی، حفاظت از زندگی انسان و حیوانات و یا گیاهان یا سلامتی، محافظت از مالکیت فکری، و اقدامات مربوط به حفاظت از منابع طبیعی منقرض شده باشد. این فصل همچنین استثنائات عمومی مشابه در ماده ۱۴ گاتس ارائه نموده است.

این فصل شامل یک استثناء^۱ که قابل اجرا در کل TPP است می باشد که در کل TPP قابل اجرا است. یک طرف TPP می تواند هر گونه اقداماتی را که برای حفاظت از منافع امنیتی ضروری است، اتخاذ کند. همچنین این فصل، شرایط و اوضاع و احوالی که طرف های TPP می تواند اقدامات حفاظتی موقت (نظیر کنترل سرمایه) ایجاد کنند، شامل محدودیت های انتقال - مانند کمک به سرمایه، انتقال سود و سود سهام، پرداخت سود یا حق امتیاز و پرداخت های مربوط به قرارداد - تعریف می کند. این به سرمایه گذاری های تحت پوشش، اطمینان حاصل می دهد که دولت ها برای مدیریت جریان سرمایه های انباشته در شرایط تعادل پرداخت ها یا سایر بحران های اقتصادی یا تهدیدات انعطاف پذیری دارند. علاوه بر این، هیچ یک از طرفین TPP موظف به ارائه اطلاعات در صورتی که بر خلاف قانون یا منافع عمومی باشد یا منافع تجاری قانونی شرکت های خاص را تحت تاثیر قرار دهد نمی باشند^۲.

سی: مقررات نهایی:

این فصل روش لازم الاجراء شدن TPP، نحوه تغییر آن، قوانین و مقررات ناظر به فرایند پیوستن کشورهای دیگر یا مناطق جداگانه گمرکی به TPP در آینده، روش هایی که کشورها می توانند از TPP خارج شوند، زبان معتبر TPP، تعیین امین برای دریافت و انتشار اسناد را تعیین می کند.

این فصل همچنین تضمین می کند که TPP می تواند با توافق کلیه طرفین و پس از آنکه هر یک از طرفین اقدامات قانونی را انجام دادند و بصورت کتبی به امین موافقت نامه اطلاع دادند، اصلاح شود^۳.

نتیجه گیری:

منطقه گرایی جایگزین مناسبی، حداقل برای کشورهای جغرافیایی نزدیک به یکدیگر، به خصوص برای کشورها با مبادلات اقتصادی و منافع اقتصادی نزدیک است. منطقه گرایی، با مزایا و معایب آن، واقعیت رژیم تجارت جهانی است. موج منطقه ای شدن احتمالاً در آینده نزدیک تشدید خواهد شد. اگر بخش بزرگی از تجارت جهانی از طریق مسیر منطقه ای هدایت شود، سازمان تجارت جهانی مجبور است بخش بزرگی از سهم خود را در سیستم تجارت جهانی از دست بدهد.

با این حال، در وضعیت تحریف شده کنونی چند جانبه گرایی، منطقه گرایی به یکی از گزینه های مناسب برای کشورهای در حال توسعه برای گسترش دسترسی به بازار خود است. در این زمینه به ویژه، RTAs های جنوب-جنوب مفید هستند زیرا آنها اجازه می دهند کشورهای در حال توسعه بازار خود را گسترش دهند.

TPP شامل ۳۰ فصل می باشد که تجارت و موضوعات مربوط به تجارت را پوشش می دهد. با تجارت کالا شروع می شود و با تعرفه و تسهلات تجاری ادامه پیدا می کند؛ اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی؛ موانع فنی فرا راه تجارت؛ اقدامات حفاظتی؛ سرمایه گذاری؛ خدمات؛ تجارت الکترونیک؛ خرید؛ مالکیت فکری؛ نیروی کار؛ محیط زیست اطمینان از اینکه TPP بصورت بالقوه توسعه، رقابت، و هم افزایی را برآورده می کند؛ حل و فصل اختلاف، استثناء ها و مقررات سازمانی.

1. Self-Judging Exception.

2. Voon, Tania, Sheargold, Elizabeth, ibid, 2016, pp. 365-367.

3. ibid, pp. 368-370.

علاوه بر به روز رسانی رویکردهای سنتی به مسائلی که تحت پوشش موافقتنامه های تجاری آزاد قبلی (FTAS) قرار دارد، TPP موضوعات تجاری جدید و در حال ظهور و مسائل مرتبط با آن را شامل می شود. اینها شامل موضوعات مربوط به اینترنت و اقتصاد دیجیتال، مشارکت شرکت های دولتی در تجارت و سرمایه گذاری بین المللی، توانایی کسب و کارهای کوچک برای بهره مندی از توافقنامه و سایر موضوعات است.

TPP یک گروه متشکل از کشورهای مختلف که از لحاظ جغرافیایی، زبان و تاریخ، اندازه و سطح توسعه متفاوت هستند را تشکیل می دهد. همه کشورهای TPP معتقدند که تنوع یک دارایی منحصر به فرد است اما نیاز به همکاری نزدیک، ظرفیت سازی برای کشورهای کمتر توسعه یافته TPP و در بعضی موارد، دوره های ویژه انتقالی و مکانیزم هایی زمان اضافی به بعضی از طرف های TPP، برای توسعه ظرفیت برای اجرای تعهدات جدید ارائه و پیشنهاد می شود.

بدلیل خروج آمریکا از TPP، این معاهده لازم الاجرا نشد. اما تمام امضاء کنندگان اصلی TPP به جز ایالات متحده آمریکا در ماه می ۲۰۱۷ توافق بر احیای آن نمودند. در ژانویه ۲۰۱۸ در خصوص موافقت نامه جامع و پیشرو همکاری کشورهای حوزه اقیانوس آرام توافق حاصل و مراسم امضاء رسمی آن در تاریخ ۸ مارس ۲۰۱۸ در شهر سانتیاگو شیلی برگزار شد. بجز ماده ۲۲ معاهده TPP که تعلیق شده، بقیه مفاد پیمان TPP داخل در CPTPP می باشند.

فهرست منابع:

- 1: Andreas Dyrnes-Hallber: A Legal and Political View on Regional Trade Agreements in the GATT/WTO GATT Article XXIV Master Thesis, 2007.
- 2: Andrew Robb, Minister for Trade and Invt., Austl., Trans-Pacific Partnership (TPP) Pact to Drive Jobs, Growth and Innovation for Australia, Media Release, 2015.
- 3: Andrew Robb, Minister for Trade and Investment, Trans Pacific Partnership Agreement Tabling, Ministerial Statement, 2016.
- 4: Bhagwati, J., Regionalism versus Multilateralism, The World Economy, 1992, P. 15.
- 5: Campaign for Tobacco-Free Kids, In Historic Step for Public Health, Trans-Pacific Partnership Protects Health Measures from Tobacco Industry Attack, Press Release, 2015.
- 6: Crawford, J-A.-Fiorentino, R. V. The Changing Landscape of Regional Trade Agreements” World Trade Organization Discussion Paper, 2006.
- 7: J. Capaldo and A. Izurieta, Global Development and Environment Institute, Working Paper No. 16-01 Jan, 2016.
- 8: Jason H. Grant, Christopher F. Parmeter, Has The WTO Promoted Successful Regional Trade Agreements? <http://purl.umn./6551> American Agricultural Economics Association, 2008.
- 9: John Kerry, Secretary of State, Successful Conclusion of Trans-Pacific Partnership (TPP) Negotiations, Press Statement, 2015.
- 10: Joint Declaration of the Macroeconomic Policy Authorities of Trans-Pacific Partnership Countries, 2015.

- 11:** Hansard, Foreign Affairs, Defence and Trade References Committee, Government Response to Report "Blind Agreement: Reforming Australia's Treaty-Making process 2016,P.67.
- 12:** Hansard (Senate), Senator Mitch Fifield, Minister for Communications 29,2015.
- 13:** hermesauto „6 things to know about the trans-Pacific trade pact CPTPP„ The Straits Times. Retrieved,2018.
- 14:** Herz B., Wagner M.,Does the WTO and the GSP Foster Bilateral Trade? Diskussionpaper 01-07 ISSN 1611-3837 Universitat Bayreuth,2007.
- 15:** History of the Trans-Pacific SEP Agreement P4". mfat.govt.nz. Archived from the original on 2016.
- 16:** Hookway, James; Brereton-Fukui, „Trade Is Also Key to Influence in East Asia. Wall Street Journal. Retrieved,2015.
- 17:** Krueger, A., "Free Trade Agreements versus Customs Unions", NBER Working Paper No. 5084, Cambridge, Mass,1995.
- 18:** Magnusson, Earl Anthony Wayne, Oliver „The Death of TPP: The Best Thing That Ever Happened to China„. The National Interest. Retrieved ,2017.
- 19:** Meisel Sándor „Regionális megállapodások a világkereskedelemben. Európa Tükör Jubileumi Évkönyv 1996-2006.
- 20:** Min. Foreign Affairs & Trade, N.Z., Trans-Pacific Partnership: National Interest Analysis 27,2016.
- 21:** Office of Trade Negotiations, Dep't Foreign Affairs & Trade, Trans-Pacific Partnership Agreement: National Interest Analysis ,2016,ATNIA 4, par. 10.
- 22:** Richard Pomfret: Is Regionalism an Increasing Feature of the World Economy? Discussion Paper No. 164.
- 23:** Rodrik, Dani „The Trade Numbers Game„ Project Syndicate. Retrieved 2016.
- 24:** Rose, Andrew K, Does the WTO Make Trade More Stable? National Bureau of Economic Research Paper Series. Working Paper 10207, Cambridge, MA, <http://www.nber.org/papers/w10207>,2004.
- 25:** Trans-Pacific Partnership text released Jan. 26, 2016 following legal scrub, available at <https://tpp.nfat.govt.nz/text>,2016.
- 26:** Trump: US to quit TPP trade deal on first day in office". BBC News. 21 November 2016. Retrieved 21 November 2016.
- 27:**Voon,Tania,Sheargold,Elizabeth,Trans-Pacific Partnership, 5 Brit.J.Am.Legal Stud.341,2016.
- 28:** World Bank Group, GLOBAL EcoNoMIC PROSPECTS: SPILLOVERS AMID WEAK GROWTH 221,2016.